

Igazi tejtermelő küllemmel

Voltak valaha olyan tenyésztők, akik azt állították, hogy az állatok kinézetével nem kell foglalkozni. Csak a teljesítmény számít. Ha az jó, úgyis kiszzelektálnak a rossz küllemű egyedek. Még az angol telivér tenyésztői is stopperórával a kezükben selejtezték, mondván, amelyek ló gyorsabb, megmarad, amelyek nem éri el a szintidőt, indul a vágóhídra. Kiderült azonban, hogy néhány egyed olyan teljesítményre (lenne) képes, aminek kifejtését külemi hiányosságok akadályozzák. Azóta nagytővel figyelik a tenyésztők a hibákat, és ez vált a selejtezés egyik legfontosabb szempontjává.

Közben ügyes üzletemberek rájöttek, jó biznissz a küllem nyilvános szemrevételezése és megszületett a showbírálat. Ilyenből egyre többet rendeznek Hódmezővásárhelyen. Elsősorban a szarvasmarha-tenyésztők jeleskednek, de ma már szinte valamennyi állatfaj egyedeit nyilvánosan bírálják, legtöbbjüket külföldi bírálók.

Lenyűgöző körülmények

A Magyar Nemzeti Holstein Show meghívott bírójá az idén *Niels Erik Haahr* volt Dániából. A neves tenyésztő olyan színvo-

Kezdődik a bírálat – vizsgáznak a felvezetők is

nalra jutott a bírálatban, hogy véleménye megkérdőjelezhetetlen.

Második alkalommal vagyok Magyarországon, először 1992-ben a Holstein Világkonferencia alkalmával jártam itt. Óriási a változás, amit tapasztaltam! Nagy elvárással érkeztem. Ismerve a Holstein Európa Bajnokságon elmúlt években részt vett magyar Európa-bajnoki csapat állatát, izgalmas látványra készültem fel. Ez nem is történt másképp, a ringben a fajta elvárásait magukon viselő, igazi „tejtermelő küllemmel” rendelkező egyedek vonultak fel, nagyszerűen felkészítve, bemutatva.

A bírálat alatt mind az üszők, mind a tehenek tekintetében kézzelfogható volt az elmúlt negyedszázados kemény és következetes tenyésztői munka. A bírálat lenyűgöző körülmények között zajlott, még az eső sem tudta igazán megzavarni. A nagydíjas tehen már a ringbe lépésekor megragadt. E nagyszerű funkcionalitás és kiváló

tőgy párosítása nemzetközi mezőnyért kiált! (Az említett tehen, a *Bicskei Mg. Zrt. tenyészállata tagja volt a 2014-es, Svájcba utazó Európa bajnoki keretnek. A szerk.)*

Egy olyan dologra, ami nálunk, Dániában is komoly problémaként jelentkezik, felhívhatnám a figyelmet. A teheneknél, talán még elfogadható, de az üsző osztályokban hiányoltam a ringben a feltörekvő, fiatal generációt. Persze találkoztam pár lelkes és tehetséges gyerekkel a ringben, akik biztos vagyok benne, hogy azzal a hozzáállással, amit náluk tapasztaltam, nagy jövő előtt állhatnak. Viszont a szakmának jóval nagyobb számú hasonló érdeklődéssel rendelkező fiatalra lenne szüksége ahhoz, hogy a teheneink jövőjét biztos kezekben tudhassunk. Ennek a problémának a megoldására érdemes lenne a jövőben komoly energiákat fektetni.

Senki sem próféta...

Bognár Lászlótól, a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesülete ügyvezető igazgatójától megkérdeztük, miért fontos, hogy külföldiek bíráljanak, nincs elég hazai bíráló?

Egyszerű lenne a válasz, ha azt mondanám: azért, hogy vigyék a jó hírünket! De nem csak ezért. Sokszor szemünkre vetik, hogy miért hívunk külföldieket, hiszen itt vannak a kiváló magyar bírálók: *Kőrösi Zsolt* tenyésztésvezetőnk, *Sebők Tamás* küllemi bírálónk, rendszerfejlesztőnk és *Harsányi Sándor* küllemi bíráló, területi igazgatónk is. Mind a hárman aktív tagjai, sőt listázott showbíráói az Európai Holstein Konföderációnak. Ez azt jelenti, hogy bármelyik kiállításra mehetnek Európába, akár nagy kiállításokon is dolgozhatnak. De „senki nem próféta a saját hazájában”, egyszerűen nem tudjuk azt megtenni, hogy a Magyar Nemzeti Holstein Kiállí-

táson magyar bíráló bíráljon. Már csak azért sem, mert annyira aktívan részt vesznek az állatok kiválasztásában, hogy nem tudnák függetleníteni magukat az addig látottaktól. Az eredmények elfogadhatóságát tekintve is jobb így.

Honnan érkeznek leggyakrabban?

Törekszünk egyensúlyt tartani Észak-Amerika és Európa között, ezért az európai konföderációtól kapunk kritikát, hogy miért hívunk kanadai meg amerikai bírálókat. Pontosan azért, mert a fajta a magyar holstein-fríz eredete nagyon erősen támaszkodik mind az amerikai, mind az európai alapokra.

Mi alapján választanak? Most miért Dániából érkezett a bíráló?

Munkában a bíráló – komoly szabályszerűséggel

A nagydíjas tehen – a funkcionalitás kiváló tőgytel párosul

Niels Erik Haahról tudni kell, hogy ő az előző évi Holstein Európa Bajnokságon bíralt. Ennél nagyobb pozícióba bíró nem kerülhet. Azon a kiállításon, amin a magyar csapat is részt vett Svájcban Fribourghban, ő a vörös holstein-fríz egyedet bírálta. A szakemberek megismerkedtek egymással, barátságok szövődtek, így sikerült őt megnyerni a mai nap számára. A választás tehát véletlenszerű.

Nagy show a holstein-fríz bírálat világszerte. Van-e különbség a hazai és a külföldi program között?

Az ilyen több mint 5 órás programnak világszerte a nagydíjas egyed kiválasztása a csúcspontja. Nálunk addigra elfogy a nézősereg, máshol akkorra gyűlik oda a tömeg. Mindenki a győztes kihirdetése időpontjában akarja látni a legszebb példányt. Dübörgő tapsal, ovációval köszöntik tenyésztőjét. Ezt hagyományként kellene tenni nálunk is.

Hogyan? Gondolom nem elegendő a jó szervezés?

A nyilvános tenyészállat bírálatnak a népszerűségét kellene kialakítanunk. Korábban a bizottságok némán, elbújva, fontoskodva eldöntötték, mely állatok lesznek a kiállításnak, legfőképpen az OMÉK-nak a győztesei. Régi időkről beszélek. Ma nyilvános, látványos indoklásokkal is próbáljuk a közönség figyelmét ráirányítani az elismerésre méltó tenyésztőkre és állataikra. Tanító jelleggel, népszerűsítve zajlik ez a program.

Egyre inkább az látszik a bírálatokon, hogy a holstein-fríz tehenek hatalmas tőgyükkel szinte „tejgyárrá” alakultak. Milyen küllemi elvárásoknak kell megfelelniük?

A hatalmas kapacitású test természetesen a tenyésztés, a szelekció eredménye, de értékeléséhez valóban korszerűsíteni kellett a bírálatot. Új szempontokat

kellett figyelembe vennünk. Ilyen a sok takarmány felvételét lehetővé tevő szervezet – a bordakosár nyitottsága, a szív és tüdőtájék erőssége –, a tőgyfüggesséssel kapcsolatos elvárások – a láb és lábszerkezet, a far alakulása, a tökéletes járás –, hogy csak a legfontosabbakat említsem.

A szubjektivitás kerülendő

Sebők Tamásról az egyesület közel-múltban rendezett jubileumi küldöttgyűlésén elhangzott, hogy tagja az európai showbíráló munkacsoportnak. Mit jelent ez a cím pontosan?

Az európai bíráló munkacsoportnak 5 ország a tagja: jelenleg Spanyolország, Hollandia, Svájc, Németország és Magyarország. Én képviselem Magyarországot. Ez a munkacsoport felelős az európai showbíráló harmonizációs elemek fenntartásáért, fejlesztéséért. Meghatározzuk azokat az irányelveket, amelyek alapján Európában a showbírálat végrehajtható. Cél, hogy minél jobban sikerüljön elkerülni a szubjektivitást. Ahogy a bíró áll a ring közepén és válogatja a teheneket, az komoly szabályszerűségek mellett zajlik. A szabályokat a munkacsoport határozza meg csakúgy, mint a bírálatok kapcsolatos változásokat. Emellett az a feladatunk, hogy mindezt betartsuk a többi bírálóval Európában.

Egy-egy eseményen többen bírálnak? Látom a dán vendég mellett ön is benn van a körben, amikor éppen nem lapunknak nyilatkozik.

Egyetlen bíráló bírált, jelen esetben Haahr gazda, aki 250 tehenes tenyészetében 14 000 kilogrammos átlagtermelést ért el. Komoly tekintély a szakmában, övé az egyedüli döntés. Mi Kőrösi Zoltánnal együtt ringsegédek vagyunk, mi koordináljuk a ringben zajló eseményeket, hogy gördülékenyen folyjon minden. Elnézést, vissza kell mennem a ringbe!

GYULAI GYÖRGY

Walk of fame

A Génbank-Semex Magyarország Kft. a sétánya – Walk of fame – előtt elhelyezett emlékcillagokkal tiszteleg a győztesek és tenyésztők előtt, akik a Génbank által képviselt genetikát és a hazai tenyésztés hírnevét tovább öregbítve a Nemzeti Holstein Show-n Grand Champion címben részesültek. Az idén egy újabb, a 2013. évi Grand Champion, Dézsi Charge Margó csillagával bővült a sétány. (Képünkön Gordon Miller, a Semex régióigazgatója, Bognár László, a HFTE ügyvezető igazgatója, Antal Gábor, a Hód-Mezőgazda Zrt. vezérigazgatója, Dézsi Imre, Dézsi Charge Margó tenyésztője és tulajdonosa, Fekete Balázs, a MÁSZ elnöke, Veres Zoltán, a Génbank-Semex Magyarország Kft. ügyvezetője és Kőrösi Zsolt, a HFTE tenyésztésvezetője, vezető küllemi bírálója)

